

Cuprins:

- A. Organizarea sistemului de control si de audit
- B. Consideratii generale privind auditul financiar
- C. Raportul

A. Organizarea sistemului de control si de audit

- Audit extern
  - o serveste: clientilor, bancilor, organelor fiscale, etc
  - o scop: asigură o garanție rezonabilă pentru utilizatorii externi ai informației contabile, o opinie profesională independentă, recomandari
- Audit intern:
  - o serveste :top managementului ,
  - o scop: Asigurarea funcționării S.P.C.I, identificarea riscurilor , recomandari la toate nivelele de management
- Sistem propriu de control intern
  - o serveste: tuturor nivelelor de management si executie
  - o scop: Protejarea activelor, Respectarea dispozițiilor managementului, Fidelitatea și exactitatea informației contabile

Definirea auditului

- Etimologia cuvântului audit își are originea în latinescul "audire"=a asculta și transmite mai departe.
- În general**, prin audit se înțelege:
- examinarea profesionala a unei informatii
  - în vederea exprimării unei opinii responsabile și independente
  - prin raportarea ei la un criteriu (standard, norme) de calitate
  - în vederea satisfacerii nevoilor unor utilizatori de informatii.

Tipologia auditului

- Sfera larga de cuprindere, complexitatea problematicii abordate precum și necesitățile de ordin practic ale beneficiarilor de informatii au determinat o specializare a auditului prin limitarea misiunilor la anumite domenii.
- Acest mod de abordare se regăsește în standardele naționale și internaționale, tipurile de audit fiind diferențiate în funcție de anumite criterii ca:
  - relația de subordonare dintre auditor și conducerea unitatii auditate
  - reglementare
  - criteriile luate ca referință
  - obiective
  - natura unitatilor verificate

Dupa relația dintre auditor și conducerea unitatii auditate

- Audit intern, care funcționează ca o structură independentă în subordinea conducătorului unitatii
- Audit extern, exercitat de auditori atestați din afara unitatii.

Dupa criteriile luate ca referință

- **audit de regularitate**, conformitate, urmărește respectarea legislației, a reglementărilor proprii precum și a normelor și standardelor proprii
- **auditul performanței**, vizează atingerea unor standarde de performanță a activității auditate prin utilizarea unor indicatori specifici de cuantificare a eficienței, economicității și eficacității activitatilor auditate.

Dupa obiective

- audit financiar
- audit operational
- audit strategic
- auditul performanței

In funcție de natura unitatilor verificate

In funcție de natura unitatilor verificate, activitatea de audit utilizează standarde, norme și reglementari diferite

pentru:

- auditul institutiilor publice
- auditul agentilor economici.

Repere privind evolutia auditului

Există urme care atestă faptul că profesia de contabil exista cu două milenii î.e.n., interesul pentru audit a apărut începând cu secolul al XIII-lea, având ca obiect, în special verificarea conturilor marilor organizații administrative.

- Municipalitatea orașului Pisa a solicitat ca auditarea socotelilor să fie făcută de un contabil renumit, Fibonacci, pe baza unui onorariu fix;
- Municipalitatea orașului Veneția a stabilit onorariile auditorilor săi în funcție de numărul și importanța erorilor și fraudelor descoperite de auditor;
- În Franța se recomanda baronilor să dea anual conturile domeniului pentru a fi auditate și făcute publice;
- În Anglia regele Eduard I stabilea dreptul baronilor de a-și numi auditorii.
- Privind calitățile cerute auditorului, este foarte sugestiv epitaful lui Richard Bowle din 1629
- “Auditorul servește fidel baronii dar de asemenea el trebuie să-și pregătească conturile pentru a putea fi prezentate și în fața lui Dumnezeu...” regăsindu-se astfel calitățile personale necesare unui auditor: onestitate, integritate, fidelitate precum și de asiduitate în muncă, sinceritate și regularitate.

concluzie

- Într-o prima etapă auditul era perceput numai ca audit financiar, audit al situațiilor financiare
- ulterior s-a dezvoltat auditul intern

Premizele apariției AI

- AI a apărut ca o necesitate la începutul sec XX
- Motivații:
  - Responsabilitatea conducătorilor asupra realității, exactității și legalității informațiilor cuprinse în situațiile financiare;
  - Existența unei auditări proprii ale entităților pentru a elimina sau reduce eventualele nereguli ce ar putea fi descoperite de auditorii externi

Tipologia AI

- Auditul de sistem
- Auditul performanței
- Auditul de regularitate

Auditul de sistem

- reprezintă o evaluare de profunzime a sistemelor de conducere și control intern, cu scopul de a stabili dacă acestea funcționează economic, eficace și eficient, pentru identificarea deficiențelor și formularea de recomandări pentru corectarea acestora

Asemănări și deosebiri : auditul de regularitate și cel de performanță

- față de auditul de conformitate (regularitate) care este supus unor norme și reglementări destul de clare, auditul de performanță este mult mai deschis judecăților și interpretărilor.
- Din acest motiv auditorul trebuie să fie foarte atent la independența și obiectivitatea raportului;
- spre deosebire de auditul de regularitate, planificarea auditului de performanță trebuie să includă respectarea celor trei indicatori: economicitate, eficiență, eficacitate;
- alegerea subiecților auditați este abordată în mod diferit. În cazul auditului financiar subiecții sunt definiți de lege, în contrast cu auditul de performanță la care criteriile de selectare a subiecților sunt mult mai complexe fiind necesară efectuarea unor studii preliminare detaliate înainte de elaborarea planurilor;
- criteriile de evaluare, sunt apreciate în mod diferit. La auditul de regularitate acestea au la bază legi sau norme care permit aprecieri de natură “corect/incorect”, “legal/illegal”. În cazul auditului de performanță nu există o bază de referință fixă, auditorul având largi posibilități de stabilire a acestor criterii.

Obiectivele generale ale controlului intern

- realizarea, la un nivel corespunzător de calitate, a atribuțiilor unității, stabilite în concordanță cu propria lor misiune, în condiții de regularitate, eficacitate, economicitate și eficiență;
- protejarea împotriva pierderilor datorate erorii, risipei, abuzului sau fraudei;
- respectarea legii, a reglementărilor și deciziilor conducerii;
- dezvoltarea și întreținerea unor sisteme de colectare, stocare, prelucrare, actualizare și difuzare a datelor și informațiilor financiare și de conducere, precum și a unor sisteme și proceduri de informare publică adecvată prin rapoarte periodice.

Cerințele controlului intern

- Conducătorul unității trebuie să asigure elaborarea, aprobarea, aplicarea și perfecționarea structurilor organizatorice, reglementărilor metodologice, procedurilor și criteriilor de evaluare la toate nivelele.

Elementele care stau la baza sistemului de control intern

- Competența și integritatea personalului
- Definierea cât mai precisă a sarcinilor pentru fiecare salariat
- Delimitarea cât mai clară a competențelor și responsabilităților între salariați
- Elaborarea unor manuale de proceduri care să reglementeze în mod riguros instrucțiunile de lucru pentru fiecare gen de activitate și în mod deosebit cele legate de producerea, circulația, prelucrarea și arhivarea informațiilor.

Componentele sistemului de control intern

- Controlul ierarhic – administrativ
- Verificarea internă a operațiilor
- Autocontrolul salariaților
- Controlul contabil intern
- Controlul financiar preventiv propriu

Controlul ierarhic – administrativ

- Controlul activităților desfășurate în cadrul structurilor aflate în subordine
- Controlul asupra salariaților Controlul activităților desfășurate în cadrul structurilor aflate în subordine permite conducătorului :
  - Să se asigure că activitățile aflate în responsabilitatea lui se desfășoară conform parametrilor, standardelor și procedurilor prestabilite
  - Să se asigure că deciziile stabilite au fost corect înțelese de către personalul din subordine și să decidă în cunoștință de cauză asupra corectării eventualelor erori abateri sau disfuncționalități constatate
  - Să monitorizeze modul de implementare a deciziilor
  - Să se asigure că informațiile cuprinse în documentele justificative sau în situațiile și raportările pe care le primește, le avizează, le aprobă, sau le transmite altor structuri din cadrul unității sau din afara acestora sunt reale, corecte și complete.

Controlul asupra salariaților

- Politica de angajare
- Testarea periodică a cunoștințelor profesionale
- Reglementarea accesului la bunurile unității, la sistemul de prelucrare a datelor precum și la unele informații cu caracter confidențial
- Procedurile de aprobare și verificare a unor operațiuni și documente
- Sistemul de monitorizare a respectării procedurilor interne a obligațiilor de serviciu și a dispozițiilor conducerii
- Urmărirea realizării performanțelor profesionale ale subordonaților, de realizare a indicatorilor prestabiliți

Verificarea internă a operațiilor

- creșterea eficienței controlului prin eliminarea sistemelor birocratice care presupun existența unor structuri specializate de control financiar intern și înlocuirea acestora cu un sistem complex ce are la bază transferul responsabilităților de verificare asupra salariaților și a conducătorilor de compartimente.

- Prin realizarea acestui sistem se urmăresc două tipuri de controale :
  - controale de detectare;
  - controale de prevenire.
- **Controalele de detectare** se efectuează asupra unui grup de operațiuni de aceeași natură în scopul eliminării unor posibile anomalii și constau în confruntări și comparații, ca de exemplu : între bilanțele analitice și cea sintetică, între situația scriptică și cea faptică .
- **Controalele de prevenire** sunt realizate de regulă în timpul derulării operațiilor, înaintea înregistrării acestora în contabilitate sub forma controalelor preventive și a controalelor concomitente.

Autocontrolul salariaților

- realizează atât prin:
  - verificarea propriilor operațiuni
  - controale reciproce bazate pe separarea funcțiilor incompatibile.

Controlul contabil

- Exhaustivitatea înregistrărilor, respectiv înregistrarea fără omisiuni a operațiunilor economice și financiare din unitate
- Realitatea operațiunilor prin controale fizice periodice și prin confirmări de la terți
- Exactitatea înregistrărilor prin controale globale și controale aritmetice
- Contabilitatea reprezintă cel mai eficient și mai complex instrument de control intern existent în unitate.

Controlul financiar preventiv

- Controlul financiar preventiv este o formă a controlului financiar-propriu, organizată de conducătorul unității și exercitată de către persoane împuternicite,
- prin care se urmărește oprirea înainte de efectuarea tuturor operațiilor nelegale, precum și acelor care nu sunt necesare, oportune sau economicoase, fie în faza de angajare, fie în faza de plată, respectiv de încasare, după caz.

B. Considerații generale privind auditul financiar

Rolul și importanța auditului financiar

- Natura și importanța informațiilor cuprinse în situațiile financiare, sunt deosebit de complexe iar interesele utilizatorilor acestor informații sunt uneori contradictorii.
- **Responsabilitatea principală** de a întocmi și prezenta situațiile financiare ale entităților patrimoniale revine **conducătorilor acestora**.
- Pentru stabilirea unei **încrederi rezonabile** în informațiile financiar contabile prezentate în situațiile financiare,
  - între activitatea producătorilor de informații și utilizatorii de informații este necesar să se interpună **auditorii financiari**,
  - care contribuie la protejarea intereselor diferitelor categorii de beneficiari de informații contabile

Conceptul de audit financiar

- **“Un audit este examinarea independentă și exprimarea unei opinii asupra unui set de situații financiare”**

Un audit NU .....

Este responsabil pentru identificarea cazurilor de fraudă

- Confirma ca situatiile financiare sunt corect prezentate
- Corecteaza toate erorile dintr-un set de situatii financiare
- Implica verificarea tuturor controalelor dintr-o organizatie si asigurarea ca acestea functioneaza

Un audit.....

Da posibilitatea exprimarii unei opinii cu privire la corectitudinea situatiilor financiare

- Da posibilitatea exprimarii unei opinii cu privire la intocmirea situatiilor financiare, sub toate aspectele semnificative, in conformitate cu un cadru de raportare financiara
- Nu este responsabil de identificarea tuturor situatiilor de fraudă, ci a erorilor semnificative datorate fraudei sau erorilor.

Obiectivele Auditului Financiar

- **1.Obiectivul general** al activitatii audit este sa prezinte in mod corect, sub toate aspectele semnificative o situatie financiara si sa emita o opinie conform careia operatiunile economice sunt corecte si in conformitate cu prevederile legii.
- 2.Sa se asigure ca activitatea de audit a luat in considerare toate riscurile asociate entitatii.
- 3.Sa ajute clientii sa-si imbunatateasca auditurile interne oferindu-le sfaturi constructive in privinta imbunatatirii situatiilor financiare in viitor.

Potrivit Standardelor internaționale de audit, **obiectivul unui angajament de audit al situațiilor financiare** este de a da posibilitatea auditorului să exprime o opinie cu privire la situațiile financiare, dacă acestea sunt întocmite, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu un cadru identificat de raportare financiară.

- Expresiile folosite pentru exprimarea opiniei auditorului sunt:
  - "oferă o imagine fidelă" sau
  - "prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative", termeni care sunt echivalenți.

La efectuarea unui audit, auditorii trebuie să:

- determine, cu un grad rezonabil de încredere, dacă situațiile financiare sunt lipsite de falsuri.
- facă o evaluare completă a conținutului situațiilor financiare; și
- emită un raport care conține o exprimare clară a opiniei lor.

C. Raportul de audit

Opinia auditorului

- sporește credibilitatea situațiilor financiare, oferind un nivel înalt, dar nu absolut, de certificare datorită unor factori cum ar fi nevoia de aplicare a raționamentului profesional, utilizarea testelor, inerentele limitări ale oricăror sisteme contabile și de control intern.

Raportul de audit

- finalitatea misiunii de auditare a situațiilor financiare
- mijlocul prin care auditorul comunică utilizatorilor de situații financiare măsura în care este satisfăcut modul în care au fost întocmite situațiile financiare.
- "certificat de bună purtare financiară"
- exprimă opinia clară a auditorului, fundamentată pe baza elementelor probante

Limitele auditului

Nici un audit nu ofera o asigurare absoluta ca SF nu contin erori sau fraude semnificative.

Erorile pot apare datorita:

- procesarii incorecte a datelor contabile
- utilizarii unui rationament gresit pentru inregistrarea operatiei in contabilitate
- estimarilor contabile, tratamentului aplicat
- decizii manageriale bazate pe raportul cost/beneficiu privind sistemul contabil, controlul intern

Exista riscul ca auditorul sa nu le poata depista indiferent de rigurozitatea cu care aplica standardele de audit.

SIA 700 Raportul auditorului asupra situatiilor financiare

- **Scop** - este de a stabili reguli și de a furniza recomandări privind forma și conținutul raportului de audit elaborat ca rezultat al unui audit efectuat de către un auditor independent asupra sit. fin ale unei entități.
- Auditorul trebuie să revizuiască și să evalueze concluziile ce rezultă din probele de audit obținute ca bază pentru exprimarea unei opinii asupra situațiilor financiare.
- **Premize:** sit. fin. au fost întocmite conform unui cadru general acceptat de raportare financiară (SIC) sau de standarde sau practici naționale relevante și conform cerințelor statutare.
- Raportul de audit trebuie să conțină o exprimare clară, în scris, a opiniei asupra situațiilor financiare considerate în ansamblu.

Elementele raportului de audit

- Titlul
- Destinatarul raportului de audit
- Paragraf introductiv
- Paragraf referitor la sfera angajamentului
- Paragraf referitor la opinie
- Data elaborării raportului
- Adresa auditorului
- Semnatura auditorului

Paragraful de deschidere

- identificarea situațiilor financiare auditate;
  - datele de indentificare a entității auditate,
  - data și perioada acoperită de situațiile financiare.
- declarația privind responsabilitatea conducerii entității,
  - întocmirea situațiilor financiare,
  - efectuarea estimărilor, raționamentelor contabile semnificative,
  - determinarea principiilor și metodelor contabile utilizate.
- declarația privind responsabilitatea auditorului.
  - de a audita situații financiare în vederea exprimării unei opinii asupra lor.

Paragraful referitor la sfera angajamentului (natura unui audit)

- (i) o referire la ISA sau la standardele naționale de audit
- (ii) o prezentare a raportului de audit efectuat;
  - auditul a fost planificat și desfășurat pentru a se obține o certificare rezonabilă cu privire la sit. fin.,
  - sit.fin. nu conțin denaturări semnificative.
  - auditul include:
    - (a) examinarea, pe bază de teste, a probelor care susțin sumele din sit. fin și alte informații prezentate;
    - (b) evaluarea principiilor contabile folosite la întocmirea sit. fin;
    - (c) evaluarea estimărilor semnificative făcute de către conducere la întocmirea sit. fin.;
    - (d) evaluarea prezentării generale a situațiilor financiare.
  - auditul conferă o bază rezonabilă pentru exprimarea opiniei.

Paragraful referitor la opinie

- (i) O trimitere la cadrul general de raportare financiară utilizat pentru întocmirea sit. fin. (international SIC sau national); și
- (ii) O exprimare a opiniei asupra situațiilor financiare;
  - -si anume dacă acestea oferă o imagine fidelă (sau dacă acestea prezintă cu fidelitate, sub toate aspectele semnificative) în concordanță respectivul cadru de raportare financiară și, atunci când este cazul, dacă situațiile financiare sunt conforme cu cerințele statutare

Tipuri de opinii

- **opinia fără rezerve**
  - Sit.fin exprimă fidel situația patrimoniului, poziția financiară și rezultatele
- **opinia cu rezerve- motive**
  - anumite circumstanțe l-au împiedecat pe auditor să aplice toate procedurile de audit necesare în vederea atingerii obiectivului auditat
  - descoperă erori semnificative, le prezintă în raport
  - nu este o opinie nefavorabilă (per ansamblu sit. fin. sunt OK cu exceptia...)
- **imposibilitatea emiterii unei opinii**
  - nu există suficiente probe pentru a justifica emiterea unei opinii
- **opinie contrară**
  - sit. fin .nu reflectă imaginea fidelă a patrimoniului, rezultatelor financiare,

Exemplu de raport cu opinie fara rezerve

Catre destinatar

Am auditat bilanțul societății X la data de 3.12. 20X1, precum și contul de profit și pierdere și situația fluxurilor de numerar aferente, pentru anul încheiat.

Responsabilitatea pentru aceste situații financiare revine conducerii societății.

Responsabilitatea noastră este de a prezenta o opinie asupra acestor situații financiare în baza auditului efectuat.

Auditul nostru a fost desfășurat în concordanță cu SIA. Aceste Standarde cer planificarea și efectuarea auditului în scopul obținerii unei certificări rezonabile, conform căreia situațiile financiare nu conțin denaturări semnificative. Considerăm că auditul nostru constituie o bază rezonabilă pentru exprimarea opiniei noastre.

În opinia noastră, situațiile financiare prezintă cu fidelitate, sub toate aspectele semnificative poziția financiară a societății la 31.12.20X1 și rezultatele din exploatare, precum și fluxurile de numerar pentru anul încheiat, în conformitate cu SIC

Auditor

Data, Adresa

- **opinie cu rezerve** - efectul oricărui dezacord cu conducerea sau limitarea sferei nu este atât de semnificativ și de profund, încât să necesite o opinie contrară sau declararea imposibilității de a exprima o opinie.
- **Imposibilitatea de a exprima o opinie** - efectul posibil al limitării sferei este atât de semnificativ și cuprinzător, încât auditorul nu a putut să obțină suficiente probe de audit corespunzătoare și, prin urmare, nu poate exprima o opinie asupra sit. financiare.
- **opinie contrară** - efectul unui dezacord este atât de semnificativ și de profund pentru sit. financiare, încât auditorul concluzionează că nu este oportună exprimarea unei opinii cu rezerve în scopul prezentării naturii incomplete sau denaturate a situațiilor financiare.